

Cia ré bhfuil Éire ag anmhain?

[Greene, David: *Duanaire Mhéig Uidhir*, Dublin, 1972, poem 2]

Fearghal Óg Mac an Bhaird .cc.

1 Cia re bhfuil Éiri ac anmhuin ?
mó is righin dá ríoghdhamhnaibh,
críoch na n-iath linnte leabhar,
gan triath innti d'áitiughadh.

2 Créd an corsa ar Inis Ír
ní fhuil oilén gan airdrígh
fedh seinEorpa ó mhuir co muir
acht ben cheineolta Chobhthaigh.

3 Ón chédló do-chuaidh tar muir
beth gan fher a ndiaigh Dhonnchaidh,
lór don bhaintreabhthaigh far bhen
brón ar glaintealchaibh Gaoidhel.

4 Fágbhuis Banbha ben Logha
Dondchadh mac Briain Bhóramha;
sgéul dob fhairbríogh le Fiadh Fáil
triall an airdríogh don Edáill.

5 Corónin ríoghachta fer bhFáil
rug leis a hÉirind fhódbháin;
dá oilithre an uair nár fhill
coimhighthe uaidh a nÉirinn.

6 A nÉirinn na n-es ttana
ní raibh a ndiaigh Dhonchadha
- ní tuar onóra d'lath Bhregh -
triath coróna dár creidedh.

7 Inis Fáil na bhfond nderbhtha
congnamh dá beith buaidhertha;
toisg Dondchadha tar sál soir
ó Chlár chormthana Chriomhthain.

8 Ní eile as esbhuigh d'Éirinn
tug folamh Ráith ríghFhélim:
mallacht érlamha Fhóid Bhregh
énrogha na ccóig ccóigeadh.

9 Cuid eile d'anbhuan Fhódla
Gaoidhil uatha d'fhurfhógra
- cnuic thoghtha bhraoinindsí Bhregh,

tolcha taoibhmillsi Taillten.

10 Cuid eile d'fháth a horchra:
Gaoidhil is Goill danortha,
gach neach thíb ag cor 'na cend
- an tís do thogh an Táilgeand.

11 Dá madh áil le hInis Bregh
aithnígh damh laoch nách léigfeadh
- críoch Laoghaire na tráigh tte -
slán gach aonduine impe.

12 Má atá a holc ar a haire
cuireadh Bóind ben Laoghaire
fios uaidhe co Cloind cColla
croinn bhuaidhe ó Lioss Liathdroma.

13 Bíodh co bhfanfad a fine
cúiriodh Éire d'áiridhe
floss go ceinnbhlle Cláir Bhregh;
cair dá deirbhfine a dídean.

14 Siriodh sí cú dá cuaine
má atá, d'éis a hanbhuaine,
go fóill ag fértholaigh Fháil
dóigh a hénchobhuir d'fhaghbháil.

15 Ná faghadh ced ó Chrích Bhregh
dá locdaois laochruidh Gaoidheal,
ursa sluaigh férMhuighe Floind,
as sénmhuiire a ccruaíd chomhloinn.

16 Ar tí a fhóirithne ar gach n-olc
súil do chur a cCoin Chonnacht,
gan triath ó tharla treimhse,
d'iath Bhanbha do braithfinnse.

17 Uime atámaid bhós dá bhrath
d'fhóirithin Teallaigh Temhrach;
triath na ríoghfhréimhe ó Lios Fhloinn
fios a fhírmhéine agoind.

18 Braithim do chlaoinTealaigh Chuind
nach rug breith 'na breith letruim,
's nar chlaon le comhaigh tar cert
an chraobh thoraidh ón tuaiscert.

19 Braithim a-rís do Ráith Bhreagh
gurab hí an mhaith gan mhaoidhemh

ar chaith re cáintibh dá chrodh
- flaith nach cáintir a ccogar.

20 Braithim fós do Thigh an Trír
nách tug iomarcaigh d'airdrígh
's nár iar taom d'iomarcuigh fhir
craobh ó fhionnochtaibh Uisnigh.

21 Braithim do Chnodhbha is do Cholt
nách dubhuit mac Con Connacht
ní budh náir le fer bhfaladh
ar fedh cáigh do chendsughadh.

22 Bíodh a fhios ag Ráith na Ríogh
nár dhiúlt síoth, nár ob eissíodh
's nár fhás taom égára ann
- craobh as édána ar anbhfand.

23 Bíodh a fhios bhós ag Bóinn Bhregh
nach ttug eiteach ar aoinfher
's nár iarr ní ar dhuine ar domhan
- rí gach uile ealadhan.

24 Bíodh a fhios ag Cathraigh Cuind
nár gheall ní acht ní do chomhoill;
dob fhiú céile Cláir Da Thí
Éiri ar a láimh dá léigtí.

25 Cormac mór mac Airt Éinfhir
dó do chreid Clár rígh Éimhir,
ós Banbha do bhí treimhsí
- rí tarla 's na tréighbhse.

26 Téid a mhac, nír mheisdi a ghníomh,
lá d'agallaimh an airdríogh
fuair sgríbhend ar Clár cCriomhthain
lámh dob fírfherr d'Éirinnchaibh.

27 "Caidhe, a Chormaic Chláir Eachaigh,"
ar Cairbre lond Lifeachair,
cnes seng budh tréine ar gach thír,
"na tréidhi as fherr ag airdrígh?"

28 Re Cairbri do chan Cormac:
"a chúl fiar na bhfochanshlat
dol dot fhregra ní lesg lem,
freagra do chesd ní cheileam."

29 "Do thréighbh ríogh, a rosg dil,

foisdine re bhfeirg n-uaibhright,
gnúis náir budh caithmhighe ar chrodh"
do ráidh caithbhili Cruachan.

30 "Dála an ríogh, a rún airioch,
dlighidh bhós beith trócairioch,"
briathra an ríogh tre chert ccomhráidh,
"'s an recht ríogh do rochonnmháil."

31 "Dlighidh fós flaith na Banbha
beith urusa n-agallmha,
a chúl fann órnochta iodhan,
's gan mórdhacht ann d'airiughadh."

32 "Gan rún bréige tre bioth síor
gan imresain gan eissíodh,
do dhlightiodh triath Banbha Bregh,
a sgiath cabhra na ccóigeadh."

33 "A mbraigdi do bheith a ngioll,
toirbherta d'fheraibh Éiriond,
d'fhiachaibh riogh fionnTolcha Fáil
a ghríobh iontoghtha lomdháin!"

34 "Dlighidh gach airdrí iodhan
neimhiodh Éiriond d'áitiughadh,
a rosg raghlan go ngné nglais,
is adhradh Dé tre dhíoghras."

35 Comhairle Chormaic na ccath
do ghabh airdrí Fher Manach;
atá sí ó leabhraiph leis
do mheabhraigh hí ar aithriss.

36 Méin míleadh is fós flatha
atá ag rígh Fhóid fhionnMhacha;
damh ré ó Thulaigh an Trír
nír chubhaidh é acht 'na airdrígh.

37 Díol flaithemhnais fer a ghníomh
iontuctha d'ua na n-airdríogh;
a rádh as róimhithidh lem
lámh fá fhóirithin Éirend.

38 Furtacht uadh dá bhfaghadh sin
a beith 'na mnaoi ag Mág Uidhir;
feis nár nár do Bhanbha Bhregh,
ó tharla a ndán a díden.

39 Locadh suirghe ó bharr Bhóinne,
do dhíoth ceirt na coróine
nírbh fiú Banbha ben na nArt;
mo chen tarla dá tochmharc.

40 Nírbh infhéchta d'Inis Fáil
do bhréithir roimhir Ruadháin,
gan dol a n-adhbhaidh fhir Bhregh,
ós amhlaidh sin do saoiledh.

41 Luidhe leis nír lesg d'Éirinn
gein shocair shíl shaoirFhélim,
tonn robharta choimhdhe cháigh,
oighri somholta Siobháin.

42 Iollánach iarthuir Eorpa,
sás beirthe breth ccineolta,
uaithne cothaighthi crú cCuinn
nách sochaithmhe a ccrú chomhlaínn.

43 Lámh ar nách braiter buga,
branán óir Cláir Chermada,
geug d'iobhraibh Tighe Temhra,
bile d'fhiodhbhuidh fhínemhna.

44 Tairrngertach Críche Connla,
oidi an aoisi healadhna,
ré lán dan nemhghoire neach,
lámh is erlaimhe eineach.

45 Grés oide d'éis a sgagtha,
leomhan uasal Afracdha,
gríobh tseng ó bhánoirer Bhregh
lér sáraigheadh geall Gaoidheal.

46 Guaisseabhad go sén seilge,
beithir co mbuaidh ndíbheirgi,
frémh cothaighthi gach cerdo
dér dochaithmhe dílenda.

47 Breithiomh inntleachtach oirdhric,
file eagnaighe umhoilghlic,
rí céillidhe nár chlaon breth,
nár fhaomh éinfhile d'eiteach.

48 Bradán Sinna na sreabh tte,
éigne saor srotha Bóinne,
eo Modhoirne na dtres dtrom,
romhaighre ó Es da Égonn.

49 Brég a ndeghmholadh díobh sin
nír chuir misi ar Mhág Uidhir;
an té as cend ar in cCollfhuil
as ferr é iná a n(d)ubhromoir.

50, Mac Con Connacht lé ag luidhe
- Éire inis Laoghuire -
cend na laochfhrémhe as díon di
a díol d'aonchéile aice.

51 Téid tar ógmhnáibh Indsi Fáil
geall einigh d'inghin tSeaáin;
bas bharrthana le mbí ar mbreth
banchara í don einech.

52 Geall clú tar énmhnaoi eile
ar fud Indsi hlughoine
fuair Mairghréc tar mnáibh ó oCuinn
failmhgéc do-cháidh ó chonclainn.

53 Sduadh bhannda na mbriathar mall
ingen rígh Rátha Frémand;
folt druimnech co trilis dtigh
ren suirgheach Inis Eimhir.

54 Roighne ógbhan Gaoidhel nGréc
ní cuid maoidhimh do Mhairghréic;
fagħbháil béime ní dual di
a mbuadh ar fhéile aice.